

Protocol de la Bústia d'informacions i alertes de la Diputació de Tarragona

Preàmbul

En el marc establert per la Directiva 2019/1937 del Parlament europeu i del Consell, de 23 d'octubre de 2019, la Bústia d'informacions i alertes és un instrument per facilitar la comunicació de conductes desenvolupades a la Diputació de Tarragona i els seus organismes autònoms que puguin ser contràries a Dret.

Així doncs, la Bústia esdevé una eina per reduir les conductes contràries a Dret, potenciar el predomini dels interessos generals i la bona administració dels recursos públics dins del marc dels Plans d'Integritat i de Mesures Antifrau de la Diputació de Tarragona i els seus organismes autònoms.

La consolidació d'aquest instrument exigeix que es protegeixi la persona que emet una comunicació de conducta contrària a dret per tal que els seus drets i interessos no resultin afectats. Cal evitar que aquesta persona sigui objecte d'assetjament professional o social, i alhora, també cal protegir als servidors públics en el desenvolupament legítim de les seves funcions o tasques.

Per tot això, es preveuen mecanismes per assegurar la indemnitat de la persona que fa l'alerta i també es reconeixen un seguit de drets a les persones a les quals s'atribueix una conducta contrària a l'ordenament jurídic.

La Bústia és un espai de comunicació segur, sense represàlies per als seus usuaris, i també constitueix un canal de prevenció, detecció i resolució d'infraccions en l'àmbit de la Diputació de Tarragona.

Capítol I. La Bústia d'informacions i alertes

Article 1. Objecte

L'objecte d'aquest Protocol és la creació i l'ordenació del funcionament de la Bústia d'informacions i alertes de la Diputació de Tarragona i els seus organismes autònoms.

Article 2. Definició de la bústia d'informacions i alertes

La Bústia d'informacions i alertes és un canal de comunicació que permet que les persones que presten serveis a la Diputació de Tarragona i els seus organismes autònoms, o bé estan en contacte amb aquests ens en el context de les seves activitats laborals, informin de forma anònima i/o confidencial conductes que resultin contràries a dret.

Article 3. Règim jurídic

1. L'organització, l'ús i el funcionament de la Bústia d'informacions i alertes de la Diputació de Tarragona es regeix per aquest Protocol. Supletòriament també serà d'aplicació la Directiva (UE) 2019/1937 i la Llei 2/2023, de 20 de febrer, reguladora de la protecció de les persones que informin sobre infraccions normatives i de lluita contra la corrupció.
2. Les comunicacions efectuades a la Bústia d'informacions i alertes comporten l'inici d'una investigació sobre els fets, els quals, si escau, hauran de ser contrastats amb la persona a la qual s'atribueix la conducta comunicada.

Article 4. Àmbit d'aplicació subjectiu

1. Les persones susceptibles de comunicar informacions i alertes mitjançant la Bústia i, per tant, obtenir la consideració de persones alertadores són les que s'enumeren a continuació:
 - a) Els empleats i empleades públics que tinguin la condició de funcionaris de carrera, funcionaris interins, personal laboral, personal eventual o personal directiu.
 - b) Qualsevol persona que treballi sota la supervisió i direcció de contractistes, subcontractistes i proveïdors de la Diputació de Tarragona o els seus organismes autònoms.
 - c) Voluntaris i treballadors en pràctiques, perceben o no remuneració.
 - d) Persones que comuniquin informació sobre infraccions obtingudes en el marc d'una relació laboral ja concloua.
 - e) Persones la relació laboral de les quals encara no hagi començat, en els casos en què la informació sobre infraccions s'hagi obtingut durant el procés de selecció.
 - f) Alumnes de centres educatius de la Diputació.

2. Les mesures de protecció a la persona alertadora previstes en aquest Protocol s'aplicaran a les persones esmentades a l'apartat primer d'aquest article i també:
 - a) Als facilitadors/es. Entenem per *facilitador* la persona física que assisteix a un denunciant en el procediment de denúncia en un context laboral.
 - b) A tercers relacionats amb la persona alertadora i que poguessin patir represàlies en un context laboral (companys de feina, familiars...).
 - c) A les persones jurídiques a les quals estigui vinculat la persona alertadora, mitjançant una relació de prestació de serveis, de titularitat, de pertinença en qualitat de membre, o per qualsevol altra circumstància.

Article 5. Àmbit d'aplicació objectiu

Les comunicacions de les persones alertadores s'han de referir a:

1. Possibles infraccions del Dret de la Unió Europea contingudes a l'article 2 de la Directiva (UE) 2019/1937 que es produeixin en l'àmbit competencial de la Diputació de Tarragona i dels seus organismes autònoms, és a dir, infraccions relatives a les següents matèries:
 - a. Contractació pública
 - b. Protecció de la privacitat i les dades personals, la seguretat de les xarxes i els sistemes d'informació
 - c. Subvencions
 - d. Medi ambient
2. Accions o omissions que puguin ser constitutives d'infracció penal o administrativa greu o molt greu.
3. Infraccions del dret laboral en matèria de seguretat i salut en el treball.

Capítol II. Les persones responsables de la investigació

Article 6. Persones responsables de la investigació.

1. Correspon la investigació de les informacions i alertes a les persones designades per la Presidència de la Diputació de Tarragona a proposta de la Secretaria general.
2. En l'exercici de les seves funcions, les persones responsables de la investigació actuen amb independència funcional sense que pugui estar sotmeses a ordres jeràrquiques que en condicionin l'actuació, especialment pel que fa al manteniment de la confidencialitat de les dades personals que tractin.
3. Les persones responsables de la investigació han de desenvolupar les seves funcions amb compliment del deure de confidencialitat, que es manté un cop hagin cessat en aquestes funcions.
4. Les persones responsables de la investigació han de tenir la condició de funcionari/ària de carrera llicenciats en dret de la Diputació de Tarragona.
5. Les persones responsables de la investigació tenen garantit l'exercici de les seves funcions amb total llibertat d'actuació i no poden patir represàlies, discriminació ni qualsevol efecte laboral negatiu com a conseqüència de l'exercici de les seves funcions. En cas que durant la investigació de l'alerta s'adoptin represàlies contra les persones responsables de la investigació per raó de les seves tasques es podran adoptar les mesures pertinents i iniciar els procediments disciplinaris que corresponguin.

Article 7. Funcions de les persones responsables de la investigació

Són funcions de les persones responsables de la investigació:

- a) Garantir el funcionament correcte de la Bústia d'informacions i alertes de la Diputació de Tarragona.
- b) Rebre les comunicacions a les quals fa referència aquest Protocol.
- c) Verificar els requisits d'admissió de les comunicacions i alertes.
- d) Dur a terme les tasques d'investigació necessàries per verificar els fets que es relatin a les informacions i alertes.
- e) Formular les recomanacions i informes que posen fi a la comprovació dels fets.

- f) Actuar d'interlocutor en relació amb les peticions d'informació relatives a alertes formulades davant de Bústies Externes.
- g) Elaborar una memòria anual i elevar-la a la Comissió Especial d'Integritat per a la seva presentació al Ple de la Diputació.

Capítol III. Recepció de les alertes, investigació dels fets i resultat de les tasques d'investigació

Article 8. Deure de col·laboració i confidencialitat

1. Durant la investigació de les comunicacions rebudes, el personal de la Diputació de Tarragona i els seus organismes autònoms té el deure de col·laborar amb celeritat amb les persones responsables de la investigació i no demorar ni entorpir la investigació. Així mateix, el personal que interactuï amb les persones responsables de la investigació té el deure de confidencialitat en relació amb les actuacions dutes a terme.
2. En cas que durant la investigació de l'alerta s'entorpeixi o s'intenti entorpir la funció investigadora de les persones responsables de la investigació, o es vulneri el deure de col·laboració del personal de la Diputació de Tarragona i els seus organismes autònoms, es podran iniciar els procediments disciplinaris que corresponguin.

Article 9. Persones investigades

1. Durant la investigació de les comunicacions rebudes, les persones investigades tindran dret a la presumpció d'innocència i a l'honor, a ser escoltades i a ser informades de les accions i omissions que se'ls atribueixin.
2. La comunicació a les persones investigades tindrà lloc en el temps i forma que es consideri adequat per tal de garantir la finalitat de la investigació.

Article 10. Forma i contingut de les comunicacions d'alerta

1. Les comunicacions d'alerta es faran de manera telemàtica a través de la Bústia d'informacions i alertes de la Diputació de Tarragona, que és

el canal segur que permet la presentació de comunicacions anònimes i/o confidencials a les persones incloses dins l'àmbit d'aplicació subjectiu de l'article 4 d'aquest Protocol.

2. Les comunicacions especificaran de forma clara i detallada les circumstàncies que facilitin la identificació de l'acció o omissió, adjuntant les referències i documents que permetin la seva avaluació, així com de les persones a les quals s'atribueixi la conducta comunicada.

Article 11. Admissió de les comunicacions

1. Rebuda la comunicació, la persona responsable de la investigació comprovarà si compleix els requisits necessaris previstos al present Protocol. En particular, no s'admetran, i s'exceptuen en tot cas de l'obligació de comprovar els fets, les comunicacions que resultin mancades de fonament o siguin notòriament falses.
2. Un cop feta la comprovació, la persona responsable de la investigació procedirà a:
 - Admetre la comunicació.
 - Inadmetre la comunicació, quan:
 - Els fets relatats manquin de total veracitat
 - Els fets no constitueixin infracció de l'ordenament jurídic
 - La comunicació manqui manifestament de fonament jurídic
 - Existeixin indicis racionals d'obtenció de la informació i/o alerta de forma il·lícita
 - La comunicació sigui reproducció d'altra prèviament inadmesa
 - Remetre la comunicació a l'àrea competent per a la seva tramitació, quan realment no es tracti d'una informació i/o alerta inclosa en l'àmbit d'aplicació objectiu definit a l'art. 5 d'aquest Protocol.
 - Remetre la informació i/o alerta al Ministeri Fiscal, quan els fets poguessin ser indiciàriament constitutius de

delicte si del contingut de la informació i/o alerta i de les proves aportades en resultés innecessària la investigació. En aquest cas, conjuntament amb la remissió s'haurà d'acompanyar informe justificant la remissió immediata sense investigació.

3. Tant l'admissió com la inadmissió es comunicaran a la persona alertadora a través de la Bústia d'informacions i alertes.

Article 12. Comprovació dels fets

Admesa la comunicació, la persona responsable de la investigació comprovarà els fets objecte de comunicació, mitjançant les tasques d'investigació que siguin procedents.

Article 13. Resultat de les tasques d'investigació

1. Finalitzada la investigació, la persona responsable de la investigació emetrà la corresponent recomanació o informe, per mitjà de la qual s'informarà sobre l'existència o no de conducta contrària a dret, proposant les mesures de millora o correcció que es considerin adequades.
2. La recomanació o informe podrà acordar l'arxiu de les actuacions quan resulti acreditada la manca de vulneració de l'ordenament jurídic, o la inexistència d'infracció.
3. Si escau, la recomanació o informe podrà proposar a l'òrgan competent la incoació dels expedients pertinents per restaurar la legalitat alterada, adoptar mesures sancionadores i/o disciplinàries, o comunicar a la Fiscalia les conductes que puguin ser constitutives d'il·lícit penal.

Article 14. Naturalesa de les recomanacions o informes

1. Les recomanacions o informes emesos per les persones responsables de la investigació són tràmits no qualificats, que no declaren de manera definitiva l'existència o inexistència de responsabilitat ni de vulneració de l'ordenament jurídic.
2. Les recomanacions o informes no són susceptibles de cap tipus de recurs administratiu ni judicial.

3. En els casos en els quals l'informe incorpori una proposta d'incoació d'un expedient sancionador o disciplinari, les tasques de comprovació i la decisió adoptada poden tenir els efectes i la consideració d'expedient d'informació reservada en aquells expedients, si així es resol per l'òrgan competent.

Article 15. Durada de la investigació

El termini per finalitzar les actuacions i donar resposta a la persona alertadora no podrà ser superior a tres mesos des de la data en què s'hagi informat a la persona alertadora de la recepció de la informació i/o alerta. Aquest termini podrà ser ampliat en tres mesos addicionals en casos d'especial complexitat.

Capítol IV. Altres regles d'ús i caràcter confidencial de les comunicacions i investigacions

Article 16. Altres regles d'ús de la Bústia d'informacions i alertes

1. La Diputació de Tarragona no és responsable de l'ús incorrecte per part de les persones alertadores de la Bústia d'informacions i alertes, ni del contingut de les comunicacions rebudes.
2. Queda prohibit formular comunicacions amb una finalitat diferent de la que preveu aquesta disposició o que vulnerin els drets fonamentals a l'honor, la imatge i la intimitat personal i familiar de terceres persones o que siguin contràries a la dignitat de la persona.
3. Queda prohibida qualsevol comunicació que vulneri la legislació de protecció de dades de caràcter personal.
4. En cas de litigi entre la persona que fa la comunicació i terceres persones, la Diputació de Tarragona restarà exempta de qualsevol reclamació, demanda o dany de qualsevol naturalesa relacionats amb el litigi.
5. En tot cas, les persones responsables de la investigació podran requerir a la persona alertadora qualsevol altra informació de què disposi.

6. La Diputació de Tarragona no està obligada a retornar la documentació complementària presentada o que es pugui presentar amb la comunicació.
7. Les informacions i alertes que es facin amb ple coneixement de la seva falsedat o faltant de manera temerària a la veritat no seran objecte d'investigació, i la Diputació de Tarragona promourà els mecanismes adients per a materialitzar les conseqüències civils, penals o disciplinàries previstes a l'ordenament jurídic.

Article 17. Accés a les informacions i investigacions per l'autoritat judicial

1. La garantia de confidencialitat de la identitat de les persones alertadores no impedeix la cessió de les dades que requereixin els jutjats i tribunals en exercici de la seva funció jurisdiccional, o la Fiscalia en exercici de les facultats d'investigació.
2. Les comunicacions rebudes i les investigacions resultants tindran caràcter confidencial i no seran públiques, atesa la finalitat de protecció de les persones alertadores enfront de les represàlies que poguessin patir, i només s'hi podrà accedir a petició raonada de l'autoritat judicial competent.

Capítol V. Estatut de la persona alertadora

Article 18. Concepte

S'entenen per persones alertadores les persones físiques que presten serveis a la Diputació de Tarragona i els seus organismes autònoms, o bé estan en contacte amb aquests ens en el context de les seves activitats laborals, incloses a l'àmbit d'aplicació subjectiu previst a l'article 4 d'aquest Protocol; les quals tinguin coneixement de la comissió d'infraccions compreses dins l'àmbit d'aplicació objectiu descrit a l'article 5 d'aquest Protocol.

Article 19. Condicions de protecció de les persones alertadores

1. Les persones alertadores tindran dret als mecanismes de protecció establerts en aquest Protocol sempre que es compleixin els següents requisits:

- a) Que tinguin motius raonables per pensar que la informació sobre infraccions denunciada és veraç en el moment de la denúncia.
 - b) Que hagin realitzat la denúncia mitjançant la Bústia d'informacions i alertes de la Diputació de Tarragona, o bé mitjançant els canals de denúncia externs, tals com la Bústia de denúncies de l'Oficina Antifrau de Catalunya o d'altres canals externs anàlegs previstos a la normativa vigent.
 - c) Que haguessin fet declaració responsable de trobar-se inclosos en l'àmbit d'aplicació subjectiu definit a l'article 4 d'aquest Protocol.
 - d) Que la infracció o alerta faci referència a infraccions compreses dins l'àmbit d'aplicació objectiu descrit a l'article 5 d'aquest Protocol.
2. Les persones que comuniquin fets no versemblants essent coneixedors de la seva falsedat no gaudiran de les mesures de protecció establertes en aquest Protocol.

Article 20. Drets de les persones alertadores

Sens perjudici del que estableixi la normativa en matèria de persones alertadores, la persona que presenta la comunicació té els drets que es relacionen a continuació:

- a) A un canal segur de comunicació que garanteixi la no revelació de la identitat i a la confidencialitat de les comunicacions. Aquest canal es concreta, en l'àmbit de la Diputació de Tarragona i els seus organismes autònoms, en la Bústia d'informacions i alertes.
- b) A rebre informació apropiada en relació amb l'ús del canal de denúncia.
- c) A la protecció eficaç de la seva intimitat, privacitat i anonimat, sense que es pugui revelar en cap moment, de manera directa o indirecta, la seva identitat.
- d) A la protecció eficaç de la seva indemnitat laboral, sense que puguin patir represàlies, discriminació, ni qualsevol altra conseqüència professional que impliqui assetjament o qualsevol efecte negatiu per raó de la comunicació formulada, llevat que, després de la instrucció es conclougui que la denúncia es va fer amb

ple coneixement de la seva falsedat o faltant de manera temerària a la veritat. Aquest darrer supòsit, podrà donar lloc a l'adopció de mesures disciplinàries.

- e) A que es comprovin els fets denunciats, sempre que la comunicació respongui a l'àmbit d'aplicació objectiu previst a l'article 5 d'aquest Protocol.
- f) Al tractament de les seves dades personals d'acord amb l'establert a la Llei Orgànica 3/2018 i al Reglament (UE) 2016/679. En particular, establint-se les mesures tècniques i organitzatives necessàries per a garantir la confidencialitat i l'accés restringit a les seves dades personals com a persona alertadora.
- g) A realitzar la denúncia de forma anònima, sempre que s'utilitzi la Bústia d'informacions i alertes de la Diputació de Tarragona per tal de preservar l'anonimat de les persones alertadores.

Article 21. Prohibició de les represàlies

Es prohibeix qualsevol forma de represàlia contra les persones alertadores, entesa com qualsevol acció o omissió, directa o indirecta, que tingui lloc en un context laboral, que estigui motivada per una alerta i que causi o pugui causar perjudicis injustificats a la persona alertadora, incloses les conductes previstes a la Directiva (UE) 2019/1937 i a la Llei 2/2023, de 20 de febrer, reguladora de la protecció de les persones que informin sobre infraccions normatives i de lluita contra la corrupció.

Article 22. Garanties de les persones alertadores davant les represàlies.

1. S'adoptaran les següents garanties per tal d'assegurar la indemnitat de les persones que comuniquin infraccions:
 - a. No es considerarà que les persones que comuniquin informació sobre infraccions infringeixin cap restricció de revelació d'informació i no incorreran en cap mena de responsabilitat en relació amb la comunicació, sempre que tinguessin motius raonables per pensar que la comunicació de la informació era necessària per revelar una infracció.
 - b. Les persones alertadores no incorreran en responsabilitat sobre l'adquisició o accés a la informació comunicada,

sempre i quan l'adquisició o accés no estigui tipificada com a delicte o falta molt greu.

2. Les garanties establertes en aquest Protocol no exclouran l'aplicació de les normes relatives al procés penal, incloses les diligències d'investigació. Així mateix, la protecció prevista per a les persones que informin sobre infraccions del dret laboral en matèria de seguretat i salut a la feina s'entén sens perjudici de l'establerta a la normativa específica.

Article 23. Deures de les persones alertadores

1. Les persones que comuniquin infraccions compreses dins l'àmbit d'aplicació objectiu descrit a l'article 5 d'aquest Protocol estan obligades a col·laborar en la comprovació dels fets aportant informació i la documentació de la què disposin i que els requereixin les persones responsables de la investigació.
2. Les informacions i alertes que es facin amb ple coneixement de la seva falsedat o faltant de manera temerària a la veritat no seran objecte d'investigació, i la Diputació de Tarragona promourà els mecanismes adients per a materialitzar les conseqüències civils, penals o disciplinàries previstes a l'ordenament jurídic.

Article 24. Consentiment de les persones alertadores

1. En cas que de l'actuació d'investigació de l'alerta se'n pogués derivar un risc d'identificació de la identitat de la persona alertadora, es demanarà el consentiment de la persona alertadora per tal de continuar amb la investigació. En cas que la persona alertadora no presti la conformitat, les persones responsables de la investigació efectuaran la corresponent anàlisi o judici de valor sobre la procedència o no de continuar la investigació, ponderant els diferents interessos en joc.
2. La garantia de confidencialitat no impedeix la cessió de les dades que requereixin els jutjats i tribunals en exercici de la seva funció jurisdiccional, o la fiscalia en exercici de les facultats d'investigació.